

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4297/2019
15.10.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Драгољуб Јоксимовић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Топлица Младеновић, адвокат из ... и ГГ из села ..., општина ..., коју заступа пуномоћник Зоран Маринковић, адвокат из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизијама тужених изјављених против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2825/17 од 16.01.2018. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2825/17 од 05.06.2018. године, у седници већа од 15.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2825/17 од 16.01.2018. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2825/17 од 05.06.2018. године, па се предмет враћа истом суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 9187/16 од 20.04.2017. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезу да дозволе тужиоцу да своје потраживање у износу од 1.003.038,46 динара са законском затезном каматом као и трошкове поступка, све утврђено према туженој ББ из ... наплати из непокретности описаних у том ставу изреке, те да уговор о купопродаји Ов 4632/12 од 15.03.2012. године оверен код Основног суда у Крагујевцу не производи правно дејство као неоснован. Тужилац је обавезан да туженима ББ и ВВ на име трошкова поступка исплати 119.250,00 динара са каматом, а туженој ГГ на име трошкова поступка исплати износ од 97.875,00 динара са каматом.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2825/17 од 16.01.2018. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2825/17 од 05.06.2018. године, жалба тужиоца је уважена и пресуда Основног суда у Крагујевцу П 9187/16 од 20.04.2017. године је преиначена, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца, а тужени обавезани да дозволе тужиоцу да своје потраживање у износу од 1.003.038,46 динара са законском затезном каматом почев од 01.04.2018. године па до исплате, трошкове парничног поступка у износу од 275.460,00 динара утврђене према првотуженој ББ правноснажном извршном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 9295/10 од 19.05.2011. године наплати из непокретности које су описане у изреци другостепеног суда, те да уговор о купопродаји Ов 4632/12 од 15.03.2012. године оверен код Основног

суда у Крагујевцу не производи правно дејство. Тужени су обавезани да тужиоцу на име трошкова поступка солидарно исплате 483.200,00 динара у року од 15 дана.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени су благовремено изјавили ревизије због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да су ревизије тужених основане.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом учињена је битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 231. став 1. ЗПП на коју повреду поступка се указује у ревизији, јер другостепени суд није правилно ценио одредбе о терету доказивања. Стоје чињенице изнете у ревизији да другостепени суд није одлучио о жалбама тужених које су изјављене на првостепену пресуду у делу којим је одлучено о трошковима спора, али то није разлог за ревизију, јер се захтев за отклањање тог пропуста могао поднети другостепеном суду у року из члана 356. став 1. ЗПП, што у конкретном случају није учињено, па је наступила последица из члана 356. став 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу П 9295/10 од 19.05.2011. године тужена ББ је обавезана да тужиоцу на име стицања без основа због неплаћене закупнине за ... исплати 1.003.038,46 динара за период од 13.10.2000. па до 11.08.2008. године, као и трошкове поступка од 275.460,00 динара. Пресуда је постала правноснажна 02.12.2011. године, а извршна 07.02.2012. године. По правноснажности пресуде 12.03.2012. године тужени ББ и ВВ продали су туженој ГГ, као купцу, по основу закљученог уговора о купопродаји непокретности породичну стамбену зграду која се налази у ... у улици ..., а изграђена је на кп. број ... КО ..., насеље ..., а уписана у лист непокретности ... КО ..., а уговор је оверен код Основног суда у Крагујевцу под Ов 4632/12 од 15.03.2012. године и купопродајна цена износи 1.500.000,00 динара. Тужена ГГ је платила порез на пренос непокретности у износу од 57.000,00 динара а по поменутој правноснажној пресуди туженој ББ се од пензије врши обустава у незнатном износу у односу на главни дуг.

У овој парници, тужилац тражи да се побије правна радња дужника, односно да се утврди да уговор о купопродаји непокретности који су туженици међусобно закључили не производи правно дејство, те да тужилац има право односно да су тужени дужни да дозволе да тужилац своје потраживање према туженој ББ наплати из предметних непокретности. Тако постављени тужбени захтев првостепени суд је одбио као неоснован, а другостепени суд налази да је исти основан с обзиром да су за то испуњени услови из чл. 280-285. ЗОО.

Овакав закључак другостепеног суда се за сада не може прихватити као правилан јер због погрешне примене материјалног права, чињенично стање није потпуно и правилно утврђено.

Одредбом члана 280. ЗОО је прописано да сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира када је настало може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету повериоца, а да се сматра да је правна радња предузета на штету повериоца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериочевог потраживања. У члану 281. став 1. истог закона је прописано да теретно располагање може се побијати ако је у време располагања дужник знао или могао знати да предузетим располагањем наноси штету свом повериоцу и ако је трећем лицу са којим је или у чију је корист правна радња предузета то било познато или могло бити познато. У конкретном случају није спорно да је тужилац поверилац, а да је тужена ББ дужник, односно лице према коме поверилац има потраживање доспело за исплату које је утврђено правноснажном судском одлуком. Такође није спорно да је тужена ББ као дужник предузела радњу – закључила уговор о купопродаји непокретности са туженом ГГ на који начин је без сумње извршила умањење своје имовине за износ купопродајне цене или део исте. У току поступка пред нижестепеним судовима је утврђено да се део потраживања наплаћује пленидбом новчаних средстава дужника ББ, али за правилну примену одредбе члана 280. став 2. ЗОО било је неопходно и да се несумњиво утврди да након закључења поменуте радње – уговора о купопродаји дужник ББ нема довољно средстава за испуњење повериочевог потраживања, а чиме се другостепени суд није бавио. Поред тога, основано ревизија истиче да је процесна улога туженог ВВ у конкретnoj парници остала неразјашњена. У уговору о купопродаји се наводи да су продавци, ББ и ВВ власници породичне стамбене зграде и да они исту продају туженој ГГ за износ од 1.500.000,00 динара. ВВ несумњиво није дужник, па би са тог аспекта његово располагање имовином за овај спор било небитно. Међутим, у самом уговору о купопродаји нису наведени сувласнички односи ВВ и ББ у спорној непокретности, не зна се основ стицања те непокретности од стране њих, односно да ли се евентуално ради о имовини стеченој у брачној заједници када би постојала законска претпоставка сувласничких односа. Без разјашњења тог питања, није могуће оценити ни потребу и улогу туженог ВВ у овој парници, а самим тим ни да ли је основан тужбени захтев у односу на њега када се ради о захтеву за утврђење ништавости уговора и евентуално у ком делу би такав захтев био неоснован. Стоји чињеница о којој се изјашњавао другостепени суд када се ради о условима побијања да је основ за побијање правне радње и то да је трећем лицу са којим се и у чију корист правна радња предузима било познато или морало бити познато да дужник има потраживање према повериоцу, те да том правном радњом истом осујећује. Међутим, није правилан став другостепеног суда, а што се такође наводи у ревизији да се те чињенице практично претпостављају, односно да је треће лице дужно да доказује да му није било познато да се ради о располагањима која могу бити предмет побијања дужникових правних радњи. Терет доказивања у конкретном случају је на тужиоцу, односно он мора да пружи доказе да је тужена ГГ у време када је закључен уговор о купопродаји знала, односно могла знати да тим уговором тужена ББ осујећује доспело потраживање према тужиоцу.

Имајући у виду све напред наведено произилази да су ревизије основано указале на погрешну примену материјалног права, па је због свега тога и одлучено као у изреци, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном поступку, другостепени суд ће при одлучивању о изјављеним жалбама имати у виду све што је напред наведено, па ће донети на закону засновану одлуку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић